

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора педагогічних наук, доцента

Сопівник Ірина Віталіївна на дисертацію

Войчун Олени Вікторівни

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСОБАМИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

що подана на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
зі спеціальності 13.00.07 – теорія і методика виховання

Відомо, що рівень розвитку країни залежить від громадянської свідомості її громадян і, в першу чергу молоді. Одержання прогнозованих позитивних результатів у сфері громадянської активності найбільшою мірою залежить від участі студентів у самоврядуванні.

Саме таку проблему – формування громадянської активності студентів університету розв'язує дисертаційне дослідження Войчун Олени Вікторівни «Формування громадянської активності студентів університету засобами студентського самоврядування».

Своєчасність та актуальність наукового дослідження посилюється обґрунтованими дисертантом суперечностями (дис., с. 24), що потребують розв'язання, зокрема між:

✓ потребою сучасного суспільства в громадянах з високим рівнем соціальної активності та відсутністю ефективних педагогічних умов забезпечення реалізації цього процесу у закладі вищої освіти;

✓ необхідністю формування громадянської активності студентської молоді в умовах діяльності органів самоврядування закладу вищої освіти і відсутністю відповідних педагогічних умов забезпечення ефективності цього процесу;

✓ можливостями студентського самоврядування у формуванні громадянської активності студентів університету та неготовністю закладів вищої освіти до використання засобів студентського самоврядування.

Недостатня розробленість зазначеної проблеми, її актуальність, теоретичне і практичне значення, необхідність вирішення виявлених суперечностей зумовили вибір теми дослідження.

Ознайомлення з текстом дисертації, списком основної використаної літератури, авторефератом і окремими публікаціями пошукувача дає підстави для висновку щодо теоретичної та практичної значущості проведеного дослідження. Дисертація, автореферат і публікації автора, що відображають проміжні та кінцеві результати дослідження, свідчать про високий теоретичний рівень підготовки дисертанта, досконале володіння методами наукового пошуку.

Викликає схвалення як стосовно педагогічної теорії, так і практики мета дослідження: виявити та теоретично обґрунтувати педагогічні умови формування громадянської активності студентів університету засобами самоврядування та експериментально перевірити їх ефективність.

У своєму дисертаційному дослідженні Олена Вікторівна чітко визначає мету, завдання, предмет, об'єкт дослідження, оптимально добирає комплекс теоретичних та емпіричних методів, завдяки яким здійснює науково-дослідницьку роботу.

Дослідження характеризується добре продуманою логічною структурною побудовою. Воно включає в себе два розділи, котрі послідовно розкривають сутність основних теоретичних положень.

На основі глибокого аналізу досліджуваної проблеми в практиці виховної роботи університетів, автор зуміла встановити недоліки в контексті формування громадянської активності студентів університету, з'ясувати педагогічні умови ефективного формування досліджуваного поняття: змістово-методичне забезпечення роботи студентських тьюторів, опора на внутрішні потреби студента, використання сучасних інформаційно-

комунікаційних технологій, цілеспрямована організація і проведення soft skills-тренінгів.

Структура дисертації є концептуально виправданою і включає в себе анотації, вступ, два розділи, висновки до розділів, висновки та список використаних джерел, додатки.

Достовірність результатів дисертаційного дослідження Олени Вікторівни забезпечується теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій та їх експериментальною перевіркою, застосуванням комплексу теоретичних, емпіричних та статистичних методів наукового дослідження (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, систематизація, класифікація, педагогічне моделювання, спостереження, діагностичні бесіди, анкетування, педагогічний експеримент, статистичне опрацювання експериментальних даних тощо), системним аналізом досліджуваних педагогічних явищ, інструментальною надійністю вибраних критеріїв і показників (дис., с.74), а також достатньою апробацією результатів.)

Відповідно до мети дисертації було визначено п'ять завдань, для реалізації яких автором проаналізовано велику кількість наукових джерел – 318 найменувань, 11 – англomовних. Досить значними є додатки, у яких автор наочно демонструє методики діагностики рівнів сформованості громадянської активності студентів університету, анкети та ін. (дис., с.246-314).

Найбільш суттєвими результатами дисертації вважаємо теоретичне обґрунтування та експериментальну перевірку педагогічних умов формування громадянської активності студентів університету та розробку моделі їх використання у виховному процесі університету.

Результати дослідження Войчун Олени Вікторівни впроваджено в освітній процес Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, Миколаївського міжрегіонального інституту розвитку людини ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку людини

«Україна»», Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет», що засвідчують відповідні довідки. Основні положення дисертації достатньо повно висвітлено у 18 публікаціях автора (1 методичні рекомендації, 7 статей (1 у співавторстві) у наукових фахових виданнях України, 3 статті у зарубіжних виданнях, 7 тез доповідей у збірниках матеріалів конференцій) та апробовано на міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Розділи дисертації поєднані загальною метою дослідження і в них послідовно розкриваються завдання дослідження.

Дискусійний клуб, школа тьюторів, тренінги, членство в громадських організаціях, наукові об'єднання, тимчасові об'єднання – екологічні, трудові, благодійницькі, авторський блог, використання цифрових інструментів, стажування у міській раді роблять рецензоване дисертаційне дослідження неординарним, цікавим і можливим для використання в практичній діяльності органів студентського самоврядування університету, тьюторів академічних груп, заступників деканів з виховної роботи на факультетах, соціальних педагогів, які працюють зі студентською молоддю.

Дисертація відзначається цілісністю, завершеністю та обґрунтованістю результатів. На всіх етапах дослідної роботи дисертант показав себе як зрілий, ерудований, з широким кругозором науковець, що має власне бачення вирішення проблеми формування громадянської активності студентів університету.

У цілому зміст і структура поданої до захисту дисертації Олени Вікторівни Войчун відповідають меті дослідження і підпорядкованим завданням її досягнення. Винесені на захист положення переконливо обґрунтовані на сторінках дисертації.

Основні результати дисертації опубліковані в наукових виданнях відповідно до вимог ВАК України.

Відзначаючи актуальність теми дослідження, самостійність його виконання, логічну завершеність, теоретичну та практичну значущість, культуру оформлення проаналізованої дисертації, відзначимо і окремі її неточності:

1. У теоретичному розділі дисертації не завжди чітко представлена власна позиція автора стосовно теоретичних положень, що стосуються досліджуваної проблеми.

2. Автору варто було більш досконало проаналізувати перспективний зарубіжний досвід формування громадянської активності студентів університету засобами самоврядування та використати його у педагогічному експерименті, що є актуальним з огляду на євроінтеграційні процеси в Україні.

3. Одним із критеріїв визначення рівня громадянської активності студентів університету автор визначає гносеологічний. Оскільки така назва походить від назви розділу філософії, що вивчає теорію пізнання, то, на нашу думку, доцільно було б змінити назву на гностичний. Саме така назва частіше зустрічається у педагогічній термінології.

4. У тексті дисертації й автореферату, на жаль, інколи зустрічаються певні стильові огріхи та неточності.

5. У висновках недостатньо розкрито подальші перспективи дослідження.

Висловлені зауваження і побажання носять скоріше дискусійний характер і суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку виконаної роботи.

Проаналізувавши дослідження Войчун Олени Вікторівни, ми дійшли таких **висновків**:

– дисертація присвячена актуальній та нерозробленій проблемі формування громадянської активності студентів університету;

– у дисертації вперше виявлено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність педагогічних умов формування громадянської активності студентів університету;

– автор уточнила сутність понять «активність» та «громадянськість», «студентське самоврядування», «засоби студентського самоврядування»; визначила поняття «громадянська активність студентів університету», «формування громадянської активності студентів університету»;

подальшого розвитку набули питання форм та методів використання засобів студентського самоврядування у формуванні громадянської активності студентів університету;

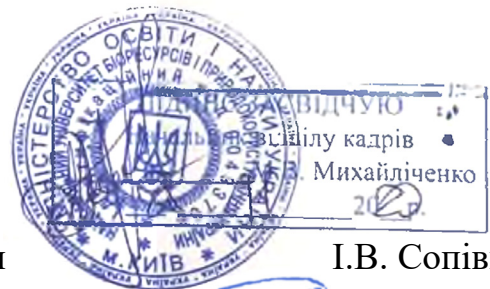
– дослідження має важливе теоретичне та практичне значення, яке полягає у розробці та впровадженні у виховний процес університету структурно-функціональної моделі формування громадянської активності студентів університету засобами самоврядування;

– автореферат дисертації цілком відображає зміст і структуру виконаної роботи.

Отже, аналіз дисертації, автореферату та опублікованих праць дає підстави для **загального висновку** про те, що дисертаційна робота «Формування громадянської активності студентів університету засобами студентського самоврядування» є оригінальним, самостійним і завершеним дослідженням, відповідає «Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України» від 24.07.2013 № 567, а її авторка – Войчун Олена Вікторівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.07 – теорія і методика виховання.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри соціальної роботи
та реабілітації Національного університету
біоресурсів і природокористування України

І.В. Сопівник